

Robuuste Ricky's verruilen veen voor zand



BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Willem Booij en Wendie Ottens
plaats	Benneveld
grondgebruik	46,5 ha gras, 4,5 ha mais en 20 ha grasland met beheersbeperkingen
veestapel	155 melk- en kalfkoeien en 110 stuks jongvee (waarvan 60 uitbesteed)
productie	10.067 4,21 3,58 (rollend jaargemiddelde)
actueel stiergebruik	Spell, Brewmaster, Malcolm, Solero, Prince, Berico, Goldfarm, Bahrain, Stellando, Empire, Guard, Ranger en andere eigen stieren



Veel gelegenheid om achterover te leunen hebben Willem Booij en Wendie Ottens nog niet gehad. De fokkers van onder andere Double W Ranger kijken terug op een hectische periode. Ze verplaatsten hun bedrijf van Zuid-Holland naar Drenthe en leven sindsdien in een wolk van bouwstof. Maar de koeien doen het goed en de fokkerij draait op volle toeren. Met dank aan de Rickyfamilie.

TEKST WICHERT KOOPMAN



Double W Ricky 8 (v. Snowfever), moeder van Double W Ranger en Double W Rodeo

Op het terras voor hun tijdelijke woning schenken Willem Booij (44) en Wendie Ottens (42) nog een kop koffie in. Gezeten op tuinstoelen nemen ze de tijd om hun verhaal te doen. Ogenschijnlijk relaxed kijken ze terug op een hectische periode in hun boerenleven.

Twee jaar geleden verhuisden de ondernemers met hun gezin met vier jonge kinderen en 'alles wat leefde en kon bewegen' van Streefkerk in het veenweidegebied naar Benneveld op de Drentse zandgrond. 'Tijd om achterover te leunen hebben we nog nauwelijks gehad. We rolden van het een in het ander, niet in de laatste plaats door de regelgeving die steeds op ons afkwam', vertellen ze. Terugkijkend overheerst echter het goede gevoel. 'We hebben veel geluk gehad met mensen die ons fantastisch hebben geholpen. Een bedrijf verplaatsen kun je niet alleen.'

Bedrijf in opbouw

'In Streefkerk hadden we geen ruimte meer voor de ontwikkeling van ons bedrijf. De stal was veertig jaar

oud en aan vervanging toe, maar we kregen geen financiering voor de bouw van een nieuwe', vertelt Booij over de aanleiding om te verplaatsen. 'Mijn zus wilde het ouderlijk bedrijf bovendien in een andere richting ontwikkelen. Ze heeft samen met mijn ouders de oude kaasmakerij nieuw leven ingeblazen en van de locatie nu een "belevingsboerderij" gemaakt.' Via een kalvelruilconstructie kochten de ondernemers een nieuwe locatie in Drenthe die nog deels afgebouwd moest worden. Het betrof een kavel van 36,5 hectare met een inpandig half afgebouwde koeienstal. De kuilen lagen op het zand en een woonhuis was er nog niet. 'De vorige eigenaar was bezig om zijn bedrijf opnieuw op te bouwen, maar moest daar om gezondheidsredenen noodgedwongen halverwege mee stoppen', vertelt Ottens. 'Er stond een bovenbouw voor een stal voor 180 koeien die voor de helft was onderkelderd en ingericht. Ook de 2 x 12 60 graden-melkstal was klaar', schetst ze de situatie.

Achter loopt lekker

De Zuid-Hollandse veehouders kwamen met 125 melkgevende en 20 droogstaande koeien en hoogdrachtige pinken naar Drenthe. Om de overbezetting voor de dieren te verzachten werden de droge koeien direct buiten gehuisvest en de melkkoeien gingen al na één dag overdag de wei in.

'Binnen een week stond de aannemer op de stoep voor het uitgraven van de rest van de put. Ook de voeropslag hebben we direct aangepakt', vertelt Booij. Een half jaar later verrees een loods voor huisvesting van het jongste jongvee en opslag van stro, losse krachtvoergrondstoffen en machines. Het oudere jongvee staat bij een opfokker in de buurt. Ook in Streefkerk was dit overigens al het geval.

Af is het bedrijf nog niet. De erfverharding bestaat voorlopig uit een laag puin en de bouw van een woonhuis staat voor komend najaar gepland. Maar achter loopt het lekker. De koeien doen het heel goed in de royale open ligboxenstal met diepstrooiselboxen. 'Met een stijging van de productie hadden we



De nieuwe bedrijfslocatie is nog volop in aanbouw

wel rekening gehouden', geeft Booij aan. 'Maar de prestaties van de koeien overtreffen al onze prognoses. Het rollend jaargemiddelde is opgelopen van 8400 naar ruim 10.000 kilo melk per koe per jaar en het eiwitpercentage is ook nog eens met een tiende gestegen. Daarbij zit de melkgift nog altijd in de lift.'

Zandgrond boert makkelijk

Een deel van de productiestijging verklaren de veehouders uit de betere kwaliteit van het gras op het nieuwe bedrijf. 'Ik kan het niet verklaren, maar de koeien vreten het voer hier altijd schoon op, terwijl ze op de veengrond vaak resten lieten liggen', vertelt Booij. 'Het zou aan de kwaliteit van de grasmaten kunnen liggen, maar ook op het oude bedrijf zaaiden we regelmatig door', geeft hij aan. Overigens bestaat het ruwvoer in het rantsoen van de koeien nog steeds voor ongeveer de helft uit gras. In het weideseizoen komt hiervan een deel uit een standweide.

'Ja, aan de overgang naar andere grond waren we snel gewend', verklaart de veehouder. 'Het is hier gemakkelijker boeren dan op veen', ervaart hij. 'Daar is het vaak zoeken naar het juiste moment om het land op te gaan. Hier zitten we op een hoge zandkop en daardoor kunnen we eigenlijk altijd doen wat we willen. Oké, de grond is gevoelig voor droogte, maar dat is op te lossen', geeft Booij aan. 'Daar komt bij dat de aankoop van ruwvoer hier relatief gemakkelijk en goedkoper is. En omdat we boeren in een akkerbouwgebied, is de afzet van mest een minder groot probleem.'

Tmr geeft rust

De melkveehouders voeren hun koeien al zes jaar een compleet tmr-rantsoen zonder aanvullend krachtvoer in de melkstal. Ook krachtvoerstations

ontbreken in de stal. 'Het geeft rust voor de koeien, het werkt gemakkelijk en door in te spelen op ontwikkelingen in de markt kunnen we besparen op de inkoop van losse krachtvoergrondstoffen', somt Booij de pluspunten van het voersysteem op.

Het succes van tmr-voeren staat of valt volgens de veehouder met de persistentie van de productie aan het einde van de lactatie en de voeropname aan het begin. 'We besteden dan ook veel aandacht aan de voeding van de droge koeien', vertelt hij. 'We vinden het erg belangrijk dat ze maximaal blijven vreten. Daarom maken we in de zomermaanden dagelijks een vers voermengsel van stro, mais, Bio-Chlor (een speciaal eiwitrijk mengsel voor droge koeien) en mineralen. Ook kalfkoeien houden we nauwlettend in de gaten en de eerste dagen na afkalven blijven ze nog apart lopen in een strohok. Zo is alles erop gericht om de voeropname van de verse koeien zo veel mogelijk te stimuleren.'

Ricky's passen in regime

'In de eerlijke competitie op het tmr-rantsoen komen de beste koeien vanzelf bovendrijven', stellen de fokkers. Op dit moment zijn het vooral Ricky's die zich in de kijker spelen. Deze familie kwam op het bedrijf van Booij en Ottens door een samenwerking met fokker Jan Kolff uit Woudrichem. 'Wij stelden dieren aan hem beschikbaar als ontvangsters en hadden de afspraak dat alle stierkalveren naar hem gingen en de vaarskalveren om en om voor hem en voor ons waren', vertelt Booij. Aan dezelfde samenwerking hielden de veehouders onder andere de Malina's over en nakomelingen uit Delta Eugenie (halfzus van Delta Lava en Delta Novalis en grootmoeder van Mascol). Op dit moment zijn het echter de Ricky's die de bo-



ventoon voeren. 'Ze passen erg goed op ons bedrijf', verklaart Booij. 'Koeien uit deze familie hebben breedte en kracht en produceren in ons tmr-regime gemakkelijk veel melk met goede gehalten. Omdat Wendie en ik het werk grotendeels samen rondzetten, hebben we niet veel tijd voor individuele koeien. De Ricky's redden zich daar prima mee. Zo hebben ze bijvoorbeeld altijd een laag celgetal. Het zijn gewoon heel fijne koeien om mee te werken', aldus de veehouder.

Dat nakomelingen uit de familie daarnaast vaak hoge merkerfokwaarden scoren en goed spoelen noemt hij geluk, maar dat maakt de fokkerij ook spannend. 'Maar het is voor ons bedrijf wel mooi meegenomen. Het levert ons jaarlijks enkele centen extra omzet en aanwas op', geeft de fokkerijliefhebber aan.

Kracht om melk te geven

Met Planetdochter Double W Ms Ricky, de eerste Ricky op het bedrijf, was het voor de fokkers direct raak. Haar zoon Ms Riverboy (v. Aikman) was geruime tijd de hoogste roodfactorstier en is daarom veel benut als stiervader in het roodbontfokprogramma van CRV. Zijn eerste dochters komen nu aan de melk. Eén daarvan – de hoog geïndexeerde roodbonte donor Delta Janet – loopt sinds kort bij de fokkers van haar vader op het bedrijf. 'Ook melken we twee volle zussen van Riverboy, die goed produceren en met 86 punten zijn ingeschreven', vult Booij aan.

Uit een paring van de eerste Ricky met Sterngold werd Ricky 2 geboren en zij werd op haar beurt de moeder van de zussen Ricky 8 en Ricky 9. Met respectievelijk 88 en 87 punten voor algemeen voorkomen en lactatiewaarden tussen de 110 en 120 presteren de Snowfeverzusjes royaal boven het bedrijfsgemid-

delde. Uit Ricky 9 gingen de stieren Double W Radiator en Rotary naar CRV. Ricky 8 is de moeder van Double W Rodeo en Ranger.

Ranger is van de vier degene die door Booij en Ottens zelf het meest wordt benut, onder andere vanwege zijn aAa-code die op veel koeien past. Ze omschrijven hun fokdoel als koeien die in balans zijn en de kracht en breedte hebben om gemakkelijk veel melk te geven. 'Als een koe een spiertje heeft, dan vinden we dat een voordeel. Dan heeft ze reserves als het een keer tegenzit', vindt Booij.

Tussen snelheid en zekerheid

De fokkers gebruiken op dit moment een breed spectrum aan stieren. De dieren die foktechnisch interessant zijn, paren ze met jonge hoge genoomstieren. Voor de rest van de pinken en koeien, voor zover die niet worden ingezet als ontvangsters, valt de keus echter op bewezen fokstieren als New Farm Britt Prince, Delta Solero en Guard. Overigens heeft deze laatste nog een link met de Ricky's. Zijn vader, Guarini, is een zoon van de grootmoeder van Double W Ms Ricky.

'Fokken voor de stierenmarkt is compleet anders dan fokken voor de eigen veestapel', licht Booij de schijnbare tegenstelling toe. 'Om mee te kunnen blijven doen in de commerciële topfokkerij, moet je steeds de meest actuele hoge genoomstieren gebruiken. Daarmee neem je doelbewust risico's. Dat is geen probleem, zolang je maar af en toe een topper fokt', legt hij uit. 'Als veehouder ga ik voor zekerheid en gebruik ik fokstieren die zich hebben bewezen, ook al hebben die wat lagere fokwaarden. Ik heb meer aan tien vaarzen die een ruime voldoende scoren dan aan een variatie aan toppers en minder goede dieren.' |

▲
Ricky 8 (v. Snowfever),
Ricky 26 (v. Regard) en
Malina 31 (v. Mandela rf)